

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonė dėl Komisijos komunikato „Pažangiųjų transporto sistemų diegimo Europoje veiksmų planas“ ir kartu pateikto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios kelių transporto ir jo sąsajų su kitų rūšių transportu srities intelektinių transporto sistemų diegimo sistemą

(2010/C 47/02)

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS,

atsižvelgdamas į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 286 straipsnį,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 8 straipsnį,

atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo,

atsižvelgdamas į 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje,

atsižvelgdamas į 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001 dėl asmens apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, ypač į jo 41 straipsnį,

atsižvelgdamas į 2009 m. vasario 11 d. gautą Europos Komisijos prašymą pateikti nuomonę laikantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalies,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

I. ĮVADAS

1. 2008 m. gruodžio 16 d. Komisija priėmė komunikatą „Pažangiųjų transporto sistemų diegimo Europoje veiksmų planas“ (toliau – komunikatas) ⁽¹⁾. Kartu su komunikatu buvo pateiktas Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir

⁽¹⁾ COM(2008) 886 galutinis. 2009 m. kovo 30–31 d. 2935-ame Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos posėdyje Taryba priėmė išvada dėl šio komunikato.

Tarybos direktyvos, kuria nustatomi kelių transportui ir jo sąsajoms su kitų rūšių transportu skirtų pažangiųjų transporto sistemų diegimo pagrindai (toliau – pasiūlymas) ⁽²⁾. Pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 ⁽³⁾ 28 straipsnio 2 dalį Komisija, norėdama pasikonsultuoti, nusiuntė komunikatą ir kartu pateiktą pasiūlymą EDAPP.

2. EDAPP palankiai vertina tai, kad su juo konsultuojamasi, ir rekomenduoja, laikantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001, pasiūlymo konstatuojamosiose dalyse pateikti nuorodą į šias konsultacijas, kaip yra padaryta kituose teisės aktuose, dėl kurių buvo konsultuojamasi su EDAPP.

1.1. Komisijos komunikatas „Pažangiųjų transporto sistemų diegimo Europoje veiksmų planas“

3. Intelektinės transporto sistemos (ITS) – pažangios prietaikos, kuriose naudojamos informacinės ir ryšių technologijos (IRT) ir kurios įdiegiamos į skirtingas transporto rūšis siekiant sukurti jų sąveiką. Kelių transporto srityje ITS suteiks inovacinių paslaugų, susijusių su transporto rūšimis ir eismo valdymu, įvairiems naudotojams, pavyzdžiui, keliautojams, kelių transporto infrastruktūros naudotojams ir operatoriams, transporto priemonių parkų valdytojams ir avarinių tarnybų operatoriams.

4. Apžvelgusi vis platesnį ITS diegimą į įvairiais transporto rūšis ⁽⁴⁾ Europos Sąjungoje, Komisija priėmė veiksmų planą, kuriuo siekiama spartinti ITS prietaikų ir paslaugų diegimą ir naudojimą kelių transporto srityje. Planu taip pat siekiama užtikrinti jų sąveiką su kitomis transporto rūšimis, o tai sudarytų palankesnes sąlygas daugiarūšėms paslaugoms teikti. Nuoseklus ITS diegimas Europoje

⁽²⁾ COM(2008) 887 galutinis.

⁽³⁾ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmens apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽⁴⁾ ES lygiu vykdoma daug iniciatyvų, skirtų ITS diegti į įvairias transporto rūšis, įskaitant oro transportą (SESAR), vandens transportą (RIS), geležinkelius (ERTMS, TAF-TSI), laivybą (VTMIS, AIS, LRIT) ir kelių transportą (eToll, eCall); žr. COM(2008) 886 galutinis, p. 3.

padės siekiant įvairių Bendrijos tikslų, įskaitant transporto efektyvumą, tvarumą, saugą ir saugumą, ES vidaus rinkos ir konkurencingumo skatinimą. Atsižvelgiant į įvairius tikslus, kurių siekiama diegiant ITS, komunikate apibrėžiamos šešios prioritetinės veiksmų sritys 2009–2014 m. laikotarpiu. Planui įgyvendinti Komisija siūlo ES lygiu nustatyti teisinę sistemą priimančią direktyvą, pagal kurią būtų apibrėžtos priemonės atrinkose prioritetinėse srityse.

1.2. Pasiūlymas dėl Direktyvos, nustatančios kelių transporto ir jo sąsajų su kitų rūšių transportu srities intelektinių transporto sistemų diegimo sistemą

5. Pasiūlyme nustatyta ITS prietaikų diegimo transnacionaliniu lygiu sistema siekiant sudaryti palankesnes sąlygas teikti suderintas tarpvalstybines paslaugas, visų pirma susijusias su eismo ir kelionės informacija bei eismo valdymu. Pagal sistemą valstybės narės turi įgyvendinti kelias technines priemones, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos naudotojams, valdžios institucijoms, atitinkamiems susijusiems asmenims ir ITS paslaugų teikėjams keistis informacija ir kad transporto priemonėse bei kelių infrastruktūroje būtų integruotos ITS sistemos, susijusios su sauga ir saugumu. ITS prietaikų ir sistemų keturiuose prioritetinėse srityse⁽⁵⁾, nurodytose veiksmų plane, techninės specifikacijos bus nustatytos taikant komiteto procedūrą⁽⁶⁾, kurios pagrindiniai elementai nurodyti II priede. Tačiau nėra aišku, kokiems konkretiems tikslams šiose srityse bus naudojamos ITS. Be to, ITS gali būti diegiamos daug daugiau kitų sričių nei keturios pradžioje atrinktos sritys, kuriose turėtų būti rengiamos suderintos techninės specifikacijos. Pasiūlymas iš esmės taikomas būsimų ITS diegimui ir paslaugoms, tačiau, kai tikslinga, jis turėtų apimti ir esamas ar šiuo metu rengiamas technologijas toje srityje (pavyzdžiui, eCall, eToll ir t. t.).

6. Pasiūlymas buvo pateiktas Europos Parlamentui, kuris 2009 m. balandžio 23 d. priėmė poziciją per pirmąjį svarstymą⁽⁷⁾. 2009 m. sausio 29 d. Taryba paprašė Europos

⁽⁵⁾ Pasiūlymo 4 straipsnyje numatomos techninių priemonių nustatymas šiose srityse: i) optimalus kelių, eismo ir kelionės duomenų naudojimas; ii) eismo ir krovinių valdymui skirtų ITS paslaugų tęstinumas Europos transporto koridoriuose ir miestų aglomeracijose; iii) kelių sauga ir saugumas bei iv) transporto priemonės integravimas į transporto infrastruktūrą.

⁽⁶⁾ Pasiūlyme numatoma reguliavimo procedūra su tikrinimu pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalis ir 7 straipsnį.

⁽⁷⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios kelių transporto ir jo sąsajų su kitų rūšių transportu srities intelektinių transporto sistemų diegimo sistemą, T6-0283/2009.

ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės dėl pasiūlymo; komitetas ją priėmė 2009 m. gegužės 13 d.⁽⁸⁾

1.3. Pagrindiniai nuomonės aspektai

7. EDAPP palankiai vertina tai, kad buvo paprašyta jo konsultacijos dėl Komisijos pasiūlyto ITS diegimo plano. Jau ne pirmą kartą EDAPP nagrinėja klausimus, susijusius su ITS veiksmų planu. EDAPP pateikė nuomonę dėl Komisijos pasiūlymo dėl sklandesnio tarpvalstybinio kelių eismo saugumo užtikrinimo⁽⁹⁾ ir prisidėjo 29 straipsnio darbo grupei nagrinėjant darbinį dokumentą, susijusį su eCall⁽¹⁰⁾.

8. Intelektinės transporto sistemos grindžiamos įvairių duomenų iš viešų ir privačių šaltinių rinkimu, tvarkymu ir keitimusi jais; todėl tai yra sritis, kurioje intensyviai naudojami duomenys. ITS diegimas daug priklausys nuo buvimo vietos nustatymo technologijų, pavyzdžiui, palydovinės navigacijos sistemų ir bekontaktių technologijų, pavyzdžiui, radijo dažninio atpažinimo (RFID), kurios padės teikti įvairias viešąsias ir komercines paslaugas, grindžiamas naudotojo buvimo vietos nustatymu (pvz., tikra laikės eismo informacijos paslaugos, eFreight, eCall, eToll, stovėjimo vietų užsakymo paslaugos ir t. t.). Dalis ITS tvarkomos informacijos, pavyzdžiui, informacija, susijusi su eismu, nelaimėmis ir galimybėmis, bus suvestinė ir nesusijusi su jokia asmeniu, tačiau kita informacija bus susijusi su asmenimis, kurių asmenybė nustatyta arba gali būti nustatyta, ir todėl laikoma asmens duomenimis, kaip apibrėžta Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnio a punkte.

9. EDAPP manymu, nepaprastai svarbu, kad numatyti veiksmai, skirti ITS įdiegti, būtų suderinti su galiojančiu teisiniu pagrindu, kaip nurodyta pasiūlyme, visų pirma su Direktyva 95/46/EB dėl duomenų apsaugos⁽¹¹⁾ ir Direktyva 2002/58/EB dėl e. privatumo⁽¹²⁾.

⁽⁸⁾ Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios kelių transporto ir jo sąsajų su kitų rūšių transportu srities intelektinių transporto sistemų diegimo sistemą, TEN/382, 2009 m. gegužės 13 d.

⁽⁹⁾ Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonė dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl sklandesnio tarpvalstybinio kelių eismo saugumo užtikrinimo, 2008/C 310/02, OL C 310, 2008 12 5, p. 9.

⁽¹⁰⁾ 29 straipsnio darbo grupės darbinis dokumentas dėl poveikio duomenų apsaugai ir privatumui eCall iniciatyvoje, WP 125, 2006 m. rugsėjo 26 d. http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2006/wp125_en.pdf

⁽¹¹⁾ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽¹²⁾ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių), OL L 201, 2002 7 31, p. 37.

10. Komisija nurodė, kad likę neišspręsti klausimai, susiję su privatumu ir duomenų apsauga, yra viena iš pagrindinių kliūčių skatinant ITS diegimą. Šioje nuomonėje bus nagrinėjami šie klausimai:

— II dalyje Komisijos pasiūlyta teisinė sistema, skirta ITS diegimui, bus nagrinėjama duomenų apsaugos požiūriu,

— III dalyje bus nurodyti duomenų apsaugos požiūriu susirūpinimą keliantys klausimai, kuriuos privalu išspręsti siekiant tinkamai įdiegti ITS,

— visų pirma nuomonėje bus akcentuota būtinybė rengiant ITS laikytis principo „į privatumą atsižvelgta projektuojant“ ir nurodys kitus svarbius klausimus, kurie turi būti išspręsti projektuojant ITS prietaikas ir duomenų tvarkymo sistemas,

— antra, bus atkreiptas dėmesys į kai kurias su privatumu susijusias aplinkybes, kurios turi būti apsvarstytos siekiant teikti ITS paslaugas.

II. TEISINĖS SISTEMOS, KURI PASIŪLYTA ITS DIEGIMUI, ANALIZĖ

11. Komisijos pasiūlyme dėl direktyvos yra dvi nuostatos, susijusios su informacijos privatumu, saugumu ir pakartotiniu naudojimu (9 konstatuojamoji dalis ir 6 straipsnis). Komisijos pasiūlymo 6 straipsnio 1 dalyje nustatomas reikalavimas, kad ITS veiktų laikantis duomenų apsaugos taisyklių, nustatytų, *inter alia*, Direktyvoje 95/46/EB ir Direktyvoje 2002/58/EB. Komisijos pasiūlymo 6 straipsnio 2 dalyje numatomos konkrečios duomenų apsaugos priemonės, daugiausia saugumo požiūriu: pasiūlymo 6 straipsnio 2 dalyje teigiama, jog „valstybės narės užtikrina, kad ITS duomenys ir įrašai būtų apsaugoti nuo netinkamo naudojimo, įskaitant apsaugą nuo neteisėtos prieigos, keitimo arba praradimo“. Galiausiai Komisijos pasiūlymo 6 straipsnio 3 dalyje numatoma, kad „taikoma Direktyva 2003/98/EB“.

12. Europos Parlamentas per pirmąjį svarstymą pasiūlė 6 straipsnio pakeitimų. 6 straipsnio 1 dalyje įrašytos trys naujos pastraipos, susijusios su anoniminių duomenų naudojimu atitinkamais atvejais, neskelbtinų duomenų tvarkymu tik duomenų subjektui sutikus, prieš tai reikiama ji informavus, ir užtikrinimu, kad asmens duomenys būtų

tvarkomi tik tais atvejais, kai tai „būtina siekiant suteikti galimybę pasinaudoti ITS prietaika ir (arba) paslauga“. Be to, 6 straipsnio 2 dalis pakeista įrašant, kad ITS duomenys ir įrašai „gali būti naudojami tik šioje direktyvoje nurodytais tikslais“.

13. EDAPP palankiai vertina tai, kad rengiant pasiūlymą buvo atsižvelgta į duomenų apsaugą ir kad jos laikymąsi pasiūlyta laikyti bendra sąlyga diegiant ITS Europoje. EDAPP pripažįsta, kad būtina nuosekliai suderinti duomenų tvarkymą ES lygiu užtikrinant, kad ITS prietaikos ir paslaugos galėtų veikti visoje Europoje.

14. Tačiau EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlyta teisinė sistema yra pernelyg plati ir bendra, kad ja remiantis būtų galima išspręsti rūpimus su privatumu ir duomenų apsauga susijusius klausimus, kylančius valstybėse narėse diegiant ITS. Neaišku, kuriais atvejais teikiant ITS paslaugas reikės rinkti ir tvarkyti asmens duomenis, kuriais konkrečiais tikslais reikės tvarkyti asmens duomenis ir kokių teisiniu pagrindu grindžiamas toks tvarkymas. Be to, diegiant ITS naudojantis buvimo vietos nustatymo technologijomis iškyla pavojus, kad šios paslaugos bus nepageidaujamos privatumo požiūriu, jeigu su jomis bus susijęs asmens duomenų rinkimas ir keitimasis tokiais duomenimis. Taip pat pasiūlyme aiškiai nenustatomos įvairių operatorių, susijusių su ITS diegimo grandine, funkcijos ir atsakomybė; todėl sunku įsivaizduoti, kurie operatoriai bus duomenų valdytojai, t. y. atsakingi ⁽¹³⁾ už asmens duomenų apsaugos reikalavimų laikymąsi. ITS operatoriams iškils didelių problemų, jeigu teisės akte šie klausimai nebus paaiškinti, kadangi galiausiai jie bus atsakingi už pasiūlytoje direktyvoje nustatytų priemonių taikymą.

15. Todėl esama pavojus, kad dėl nepakankamai aiškios pasiūlytos teisinės sistemos ITS Europoje bus diegiamos skirtingais būdais ir todėl, užuot sumažinus skirtumus valstybėse narėse, kils daug neaiškumų, susiskaldymo ir nenuoseklumų, kuriuos nulems skirtingas duomenų apsaugos lygis Europoje. Dėl to taip pat gali būti nepakankamai laikomasi svarbiausių duomenų apsaugos priemonių. EDAPP pabrėžia, kad būtina toliau derinti šiuos klausimus ES lygiu. EDAPP pasiūlys padaryti pasiūlytos teisinės sistemos pakeitimų duomenų apsaugos požiūriu. Jis primygtinai rekomenduoja, kad Parlamentas ir Taryba į pasiūlymą įtrauktų pasiūlytus pakeitimus ir, esant galimybei, papildomas nuostatas, kuriomis būtų paaiškinti likę neišspręsti klausimai (pavyzdžiui, ITS srityje veikiančių subjektų apibrėžtis ir atsakomybė, suderintų sutarčių ITS paslaugoms teikti rengimas ir t. t.). Be to, jis

⁽¹³⁾ Pagal 11 išnašoje nurodytos Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnio d punktą ir 6 straipsnio 2 dalį ir 23 straipsnį.

pabrėžia, kad valstybės narės taip pat bus atsakingos už direktyvos įgyvendinimą reikiamu būdu, kad operatoriai galėtų parengti sistemas ir paslaugas, kuriomis būtų užtikrintas atitinkamas duomenų apsaugos lygis visoje Europoje.

II.1. Duomenų tvarkymo veikla turi būti grindžiama tinkamu teisiniu pagrindu

16. Neaišku, kada, transporto priemonėje integravus ITS įrangą, prasidės asmens duomenų tvarkymas ir koku teisiniu pagrindu jis bus atliekamas. Tvarkydami duomenis operatoriai gali remtis įvairiais teisiniais pagrindais, *inter alia*, aiškiu naudotojų sutikimu, sutartimi ar teisiniu įsipareigojimu, kuriuos nurodo duomenų valdytojas. Būtina suderinti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis bus atliekamas duomenų tvarkymas naudojant ITS, siekiant užtikrinti, kad sistemos veiktų visoje Europoje ir kad naudotojai nenukentėtų dėl to, jog duomenys kiekvienoje ES valstybėje tvarkomi skirtingai.
17. Tam tikrais atvejais ITS sistemos transporto priemonėse bus integruojamos iš karto. Visų pirma bus integruojamos saugą ir saugumą užtikrinančios ITS, kurios remiantis pasiūlymu turi būti montuojamos transporto priemonėse. Tačiau pasiūlyme nepateikta sąvokos „saugą ir saugumą užtikrinančios ITS“ apibrėžtis, todėl reikėtų patikslinti, kokios konkrečios ITS prietaikos ir sistemos turi būti montuojamos transporto priemonėse. Be to, reikėtų aiškiai nustatyti, ar prietaisą naudotojai aktyvuos ir naudos savanoriškai, ar tai bus privaloma. Sprendimą tvarkyti duomenis privalomai reikėtų priimti tik siekiant konkrečių tikslų atsižvelgiant į įtikinamas pateisinančias aplinkybes (pvz., tinkamą sekimą krovinio valdymo tikslu) ir laikantis tinkamų apsaugos sąlygų, susijusių su asmens duomenų tvarkymu. Jei ITS naudojimas būtų savanoriškas, reikėtų įgyvendinti tinkamas apsaugos sąlygas, kad nebūtų laikoma, jog naudotojai sutiko naudoti sistemą vien tuo pagrindu, kad ji yra transporto priemonėje.
18. EDAPP pritaria tam, kad ITS paslaugos būtų teikiamos savanoriškai. Tai reiškia, kad naudotojai privalo turėti galimybę laisvai pareikšti sutikimą dėl sistemos naudojimo ir konkrečių tikslų, kuriais ji bus naudojama. Kai teikiama paslauga grindžiama buvimo vietos nustatymo duomenimis, tinkama informacija turi būti pateikta naudotojui (visų pirma pagal Direktyvos 2002/58/EB 9 straipsnį), kuris privalo turėti galimybę atšaukti savo sutikimą. Praktiškai tam reikia įdiegti paprastą prietaisą ir (arba) funkcijos išjungimo būdą, nenustatant techninio ar finansinio apribojimo⁽¹⁴⁾, jei naudotojas nebesutinka naudoti sistemos ir (arba) konkrečios funkcijos. Reikėtų įgyvendinti papildomas apsaugos priemones, kad atsisakę naudotis paslauga naudotojai nebūtų diskriminuojami.
19. Tais atvejais, kai tam tikra duomenų tvarkymo veikla yra privaloma, o kitai turi būti gautas naudotojo sutikimas, turi būti užtikrintas įvairių atliekamų duomenų tvarkymo

operacijų skaidrumas teikiant atitinkamą informaciją naudotojams apie kiekvieno konkretaus tvarkymo atvejo privalomą ir (arba) savanorišką pobūdį bei tokio tvarkymo sritį. Be to, bus būtina įgyvendinti tinkamas saugumo užtikrinimo priemones, kad duomenys nebūtų renkami ir tvarkomi nesilaikant srities, kuri yra teisiškai apibrėžta ir (arba) dėl kurios savanoriškai duotas sutikimas, ribų.

20. Atsižvelgdamas į ITS paslaugų transnacionalinį poveikį, EDAPP taip pat rekomenduoja parengti visos Europos standartinės sutartis, siekiant užtikrinti, kad teikiant paslaugas per ITS būtų taikomos tos pačios duomenų apsaugos sąlygos visoje Europoje ir kad visų pirma naudotojams būtų pateikiama pakankamai aiški informacija apie naudojamas funkcijas, konkrečių technologijų naudojimo poveikį jų duomenų apsaugai ir kaip jie gali pasinaudoti savo teisėmis. Įvedus naujų funkcijų, paslaugų teikėjai turėtų imtis papildomų veiksmų, kad naudotojams būtų pateikta aiški ir konkreti informacija apie tas papildomas funkcijas ir kad būtų gautas jų tinkamas sutikimas naudoti naujas funkcijas.

II.2. Duomenų tvarkymo tikslai ir sąlygos turi būti geriau apibrėžti

21. EDAPP pažymi, kad pasiūlyme tiksliai neapibrėžtos konkrečios paslaugos ir tikslai, kuriais ITS prietaikos galėtų būti naudojamos, taigi jie nėra išsamūs. Tai suteikia praktinių lankstumo galimybių, tačiau reiškia, kad neišspręsti privatumo ir duomenų apsaugos klausimai, kuriuos Komisija įvardijo kaip vieną iš pagrindinių skatinimo diegti ITS kliūčių (žr. 10 punktą), gali likti neišspręsti ir galėtų trukdyti subalansuotai įgyvendinti siūlomas priemones.
22. EDAPP pabrėžia, kad ypač svarbu duomenų tvarkymo operacijas, skirtas konkrečioms ITS paslaugoms teikti, atlikti ne tik remiantis tinkamu teisiniu pagrindu, bet ir jas atlikti nurodytais, aiškiais ir teisėtais tikslais, bei kad numatytas duomenų tvarkymas būtų tiems tikslams proporcingas ir būtinas (Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnis). Todėl reikėtų svarstyti galimybę, ar nereikėtų ES lygiu kitais teisės aktais reglamentuoti konkrečius ITS naudojimo atvejus siekiant nustatyti suderintą ir tinkamą vykdytiną duomenų tvarkymo veiklos teisinį pagrindą bei siekiant išvengti ITS paslaugų diegimo valstybėse narėse neatitikimų.
23. Siūlomoje sistemoje kol kas nenumatytas sprendimas dėl duomenų tvarkymo sąlygų ir duomenų keitimosi ITS naudojimo tikslu. Sprendimas dėl daugelio techninių parametrų, kurių pasirinkimas turės įvairios įtakos privatumui ir duomenų apsaugai, bus priimtas tik vėliau taikant komiteto procedūrą. Atsižvelgiant į tai, kad privatumo ir duomenų apsaugos – Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsniu bei Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniais saugomų pagrindinių teisių – atžvilgiu užtikrinama

⁽¹⁴⁾ Žr. Darbinį dokumentą 125 dėl eCall, minėtą 10 išnašoje.

ypatinga apsauga, galima kelti klausimą, ar duomenų apsaugos operacijų sąvokos apibrėžimas turėtų būti nustatomas taikant komiteto procedūrą ir kokiu mastu.

24. Demokratinėje visuomenėje sprendimai dėl esminių principų ir sąlygų, turinčių įtakos pagrindinėms teisėms, turėtų būti priimami taikant visapusišką teisėkūros procedūrą, apimančią tinkamus patikrinimus ir proporcijas. Šiuo atveju tai reiškia, kad sprendimai, turintys svarbios įtakos asmenų privatumui ir duomenų apsaugai, pavyzdžiui, susiję su privalomo duomenų tvarkymo veiklos tikslais ir sąlygomis bei ITS diegimo naujose srityse sąlygų apibrėžimu, turėtų būti priimami ne taikant komiteto procedūrą, o juos turėtų priimti Europos Parlamentas ir Taryba.
25. Šiuo požiūriu EDAPP primygtinai rekomenduoja, kad pagal pasiūlymo 8 straipsnį sukurto komiteto darbe bei būsimuose ITS diegimo veiksmuose atitinkamais atvejais dalyvautų 29 straipsnio darbo grupė ir EDAPP, konsultacijas surengiant pakankamai iš anksto prieš parengiant atitinkamas priemones.

26. Be to, EDAPP atkreipia dėmesį į Europos Parlamento priimtus pasiūlymo 6 straipsnio pakeitimus. EDAPP pirmiausia pažymi, kad nors pakeitimas dėl skatinimo atitinkamais atvejais naudoti anoniminius duomenis iš esmės yra labai sveikintinas, juo nebus išspręstos visos duomenų apsaugos problemos, kadangi daug duomenų, kurie renkami ir kuriais keičiamasi per ITS, gali būti priskiriami asmens duomenims. Tam, kad asmens duomenys būtų tvarkomi anonimiškai, nė vienas asmuo jokių duomenų tvarkymo etapu neturi turėti galimybės – atsižvelgiant į visas priemones, kurias tikėtina pagrįstai naudoja duomenų valdytojas arba bet kuris kitas asmuo – susieti tų duomenų su duomenimis apie asmenį, kurio tapatybė nustatyta; priešingu atveju tokie duomenys yra asmens duomenys, kaip apibrėžta Direktyvos 95/46/EB⁽¹⁵⁾ 2 straipsnio a punkte. Be to, remdamasis Europos Parlamento pasiūlytais pakeitimais, EDAPP rekomenduoja pasiūlymo 6 straipsnį iš dalies pakeisti taip:

— Vertinimas, ar asmens duomenų tvarkymas būtinas naudojant ITS, turėtų būti atliekamas atsižvelgiant į teisėtus ir konkrečius tikslus, kuriais duomenys tvarkomi (remiantis Direktyvos 95/46/EB 6 ir 7 straipsniais).

Todėl ITS prietaikos veikimas⁽¹⁶⁾ savaime negali būti duomenų tvarkymą pagrindžiantis teisėtas tikslas, kadangi prietaika yra tik duomenų rinkimo ir keitimosi jais priemonė, kurios naudojimas turėtų būti būtinais nukreiptas į konkretų tikslą.

— Pakeitime⁽¹⁷⁾ dėl draudimo naudoti ITS duomenis ir įrašus „kitais tikslais nei nurodytieji šioje direktyvoje“ nenumatomos pakankamos garantijos, visų pirma, direktyvoje nėra aiškiai ir išsamiai išdėstyti konkretūs ITS naudojimo tikslai ir paslaugos, kurias teikiant bus naudojamos ITS. Atsižvelgiant į tai, kad įvairi duomenų tvarkymo veikla bus vykdoma per ITS labai įvairiais tikslais, reikėtų užtikrinti, kad tvarkymo proceso metu vienu konkrečiu tikslu surinkti duomenys nebūtų naudojami kitais nesuderinamais tikslais, kaip numatyta Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnio 1 dalies b punkte. Todėl EDAPP rekomenduoja 6 straipsnio 2 dalį dar iš dalies pakeisti siekiant užtikrinti, kad ITS duomenys ir įrašai nebūtų naudojami „kitais tikslais, nei tie, kuriais jie buvo surinkti su tais tikslais nesuderinamu būdu“.

III. DUOMENŲ APSAUGA INTELEKTINĖSE TRANSPORTO SISTEMOSE

27. Itin svarbu aiškiai apibrėžti įvairių su ITS susijusių subjektų vaidmenis, siekiant nustatyti, kam teks atsakomybę užtikrinti, kad sistemos tinkamai veiktų duomenų apsaugos požiūriu. Todėl reikėtų patikslinti, kas turėtų būti atsakingas už prietaikų ir sistemų, kurių projektas bus nustatytas taikant komiteto procedūrą, įgyvendinimą ir kas subjektų grandinėje yra atsakingas už duomenų tvarkymo atitiktį duomenų apsaugos teisės aktams (t. y. duomenų valdytojais). EDAPP toliau atkreips dėmesį į kai kurias privatumo ir duomenų apsaugos problemas, kurias reikėtų spręsti taikant komiteto procedūrą ir kurias turėtų spręsti duomenų valdytojai, projektuodami prietaikas ir sistemų struktūrą. Be to, jis nurodys kai kuriuos duomenų apsaugos klausimus, kuriuos ITS paslaugų teikimo srityje turi spręsti teisės aktų leidėjas ir duomenų valdytojai.

III.1. „Į privatumą atsižvelgta projektuojant“

28. Tinkamas Direktyvoje 95/46/EB išdėstytų duomenų apsaugos principų taikymas yra pagrindinė sėkmingo ITS įdiegimo Bendrijoje sąlyga. Šie principai turi įtakos sistemų struktūros ir prietaikų projektavimui. EDAPP rekomenduoja jau ankstyvame ITS projektavimo etape laikytis

⁽¹⁵⁾ Kaip nustatyta Direktyvos 95/46/EB 26 konstatuojamojoje dalyje, „norint nustatyti, ar asmens tapatybė gali būti nustatyta, reikėtų atsižvelgti į visas priemones, kuriomis galėtų pasinaudoti duomenų valdytojas ar bet kuris kitas asmuo minėto asmens tapatybei nustatyti.“

⁽¹⁶⁾ 34 pakeitime, kuriuo įtraukiamas naujas 6 straipsnio 1 dalies b punktas, numatyta: „Asmens duomenys tvarkomi tik tais atvejais, kai tai būtina siekiant suteikti galimybę pasinaudoti ITS prietaika ir (arba) paslauga.“

⁽¹⁷⁾ 36 pakeitimu 6 straipsnio 2 dalis papildoma šiuo tekstu: „ir negali būti naudojami kitais tikslais, nei nurodytieji šioje direktyvoje.“

- principo „į privatumą atsižvelgta projektuojant“ siekiant apibrėžti prietaikų ir sistemų struktūrą, veikimą ir valdymą. Šis požiūris ypač pabrėžtas Direktyvos 1999/5/EB⁽¹⁸⁾ nuostatomis, susijusiomis su radijo ryšio ir telekomunikacijų galinių įrenginių projektavimu.
29. ITS prietaikos ir sistemos bus projektuojamos keliais etapais, tai darys įvairūs subjektai, kurie visi turėtų paisyti privatumo ir duomenų apsaugos. Pirmiausia Komisijai ir ITS komitetui teks konkrečiai atsakomybę taikant komiteto procedūrą apibrėžti priemones, standartizacijos iniciatyvas, procedūras ir geriausią praktiką principui „į privatumą atsižvelgta projektuojant“ skatinti.
30. Taikyti principą „į privatumą atsižvelgta projektuojant“ turėtų būti skatinama visais procesų etapais ir visų formų procesuose:
- organizaciniu lygiu į privatumą turėtų būti atsižvelgiama apibrėžiant reikiamas keitimosi duomenimis tarp visų atitinkamų keitimosi taškų procedūras, o tai gali turėti tiesioginės įtakos keitimosi tipui ir duomenų, kuriais keičiamasi, rūšims,
 - privatumo ir saugumo reikalavimus reikėtų numatyti standartuose, geriausios praktikos pavyzdžiuose, techninėse specifikacijose ir sistemose,
 - techniniu lygiu EDAPP rekomenduoja parengti, pavyzdžiui, taikant komiteto procedūrą, geriausius turimus metodus⁽¹⁹⁾ (GTM) privatumui, duomenų apsaugai ir saugumui užtikrinti konkrečiuose sektoriuose ir (arba) konkrečiais tikslais; šiuose metoduose būtų apibrėžti įvairūs saugumo parametrai, kurie privalo būti įgyvendinti per visą sistemos gyvavimo ciklą, siekiant užtikrinti atitiktį ES reglamentavimo sistemai.
31. EDAPP toliau nurodo kai kuriuos klausimus, kurie turi būti konkrečiai sprendžiami projektuojant prietaikas ir sistemų struktūrą. Jie yra susiję su surinktais duomenimis, sistemų sąveika ir duomenų saugumu.
- III.1.a) *Kuo mažiau duomenų ir anonimiškumas*
32. Remiantis Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnio 1 dalies c punktu, gali būti renkami ir tvarkomi tik būtini ir konkrečius tikslus atitinkantys asmens duomenys.
33. EDAPP pabrėžia, kad siekiant išvengti masinio ir neadekvataus asmens duomenų rinkimo svarbu dar prieš projektuojant prietaikas ir sistemas nustatyti tinkamą informacijos ir duomenų, kurie turi būti tvarkomi per ITS, išlaptinimą. Todėl reikėtų atsižvelgti į:
- duomenų šaltinių (viešas šaltinis, telekomunikacijų tiekėjas, ITS paslaugų tiekėjas, kiti operatoriai, trans-
- porto priemonė, transporto priemonės naudotojas ar kiti duomenų subjektai),
- duomenų pobūdį (pvz., suvestinė informacija, anoniminiai duomenys, asmens duomenys, neskelbtini duomenys),
 - tikslą (-us), kuriuo (-iais) duomenys skirti naudoti, ir
 - bendradarbiavimo sistemų atveju reikėtų patikslinti, kokie duomenys įvedami į transporto priemonę / išgautami iš transporto priemonės, kokiais duomenimis keičiamasi su kita transporto priemone ir (arba) infrastruktūra bei tarp infrastruktūros objektų ir kokiu tikslu.
34. Atskiros funkcijos turėtų būti rūpestingai išanalizuotos atsižvelgiant į siekiamus tikslus, kad būtų įvertinta būtinybė rinkti asmens duomenis. EDAPP pabrėžia, kad svarbu išlaikyti tinkamą pusiausvyrą tarp duomenų subjektų pagrindinių teisių ir įvairių susijusių subjektų interesų, o tai reiškia, kad tvarkoma kuo mažiau asmens duomenų. Prietaikų ir sistemų struktūra turėtų būti suprojektuota, jeigu tik įmanoma, taip, kad būtų renkami tik tie asmens duomenys, kurių būtinai reikia nustatytiems tikslams pasiekti.
35. Jei asmens duomenų nereikia arba jų reikia tik ankstyvame duomenų tvarkymo etape, jų nereikėtų rinkti arba jie turėtų būti kuo greičiau anonimizuojami. Todėl ypač svarbu ne tik įvertinti duomenų rinkimo, bet ir jų laikymo įvairiose sistemose būtinumą. Visiems įvairiems subjektams paslaugų grandinėje turėtų būti nustatyti konkretūs asmens duomenų saugojimo terminai, kurie turėtų skirtis atsižvelgiant į duomenų rūšį ir tikslą, kuriuo jie buvo surinkti⁽²⁰⁾. Tokiu būdu, kai asmens duomenų nebereikia laikyti tam, kad būtų pasiektas tikslas, kuriuo jie buvo surinkti ar toliau tvarkomi, jie turėtų būti anonimizuoti, t. y. nebebūti susieti su asmeniu, kurio asmenybė nustatyta arba gali būti nustatyta.
36. Sistemų struktūros projektas ir keitimosi duomenimis procedūros turėtų būti palankios kuo mažesnio asmens duomenų kiekio tvarkymui. Šiuo atveju reikėtų atsižvelgti į visus duomenų tvarkymo etapus ir visus subjektus ITS paslaugų teikimo grandinėje. Kai kuriais duomenimis galima keistis ir juos tvarkyti anonimiškai, tačiau kiti duomenys, net jei jais keičiamasi nenustatant tapatybės, gali būti susieti su duomenimis, susijusiais su

⁽¹⁸⁾ Daugiausia 1999 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo 3 straipsnio 3 dalies c punkte.

⁽¹⁹⁾ Geriausi turimi metodai – veiksmingiausia ir pažangiausia veiklos ir jos vykdymo metodų plėtojimo pakopa; tai reiškia, kad tam tikri technologijų būdai yra praktiškai tinkami iš esmės būti IT programų ir sistemų suderinimo su ES reglamentavimo sistemoje numatyto privatumo, duomenų apsaugos ir saugumo reikalavimo pagrindu.

⁽²⁰⁾ Pavyzdžiui, srauto ir buvimo vietos nustatymo duomenų, tvarkomų teikiant viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas viešuosiuose ryšių tinkluose, saugojimas reglamentuojamas 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/24/EB dėl duomenų, generuojamų arba tvarkomų teikiant viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas arba viešuosius ryšių tinklus, saugojimo ir iš dalies keičiančia Direktyvą 2002/58/EB.

asmenimis, kurių tapatybė nustatyta, ir todėl jie bus laikomi asmens duomenimis, kaip apibrėžta Direktyvos 95/46/EB ⁽²¹⁾ 2 straipsnio a punkte. Atsižvelgiant į tikslus, kuriais bus naudojamos ITS, atrodo sunku užtikrinti, kad didelis per ITS surinktas duomenų kiekis būtų tvarkomas anonimiškai, kadangi konkrečiais tikslais, pavyzdžiui sąskaitų išrašymui, tam tikru metu reikės nustatyti asmens tapatybę. Todėl būtų imamasi bent jau specialių – techninių, organizacinių ir teisinių – priemonių anonimiškumui tam tikrose srityse užtikrinti.

III.1.b) Sąveika, duomenų kokybė ir tikslų apribojimas

37. Prietaikų ir sistemų sąveikumas yra esminis sėkmingo ITS sistemų diegimo aspektas. Vykdamas derinimo darbą bus nustatytos sąsajos, kurios bus integruotos į prietaikus ir sistemas, techninės specifikacijos, kad šios prietaikos ir sistemos galėtų veikti suderintai su kitomis prietaikomis, įdiegtomis į kitas transporto rūšis ir (arba) sistemas. Nors sistemų sąveika padės sklandžiau teikti daug paslaugų ir prisidės užtikrinant jų tęstinumą Europoje, jis kelia ir tam tikrų pavojų duomenų apsaugos požiūriu, pavyzdžiui, pavojų, kad duomenys bus naudojami netinkamai ar piktaivališkais tikslais. Visi duomenų bazių sujungimai turėtų būti atliekami tinkamai laikantis duomenų apsaugos principų ⁽²²⁾ ir praktinių saugumo priemonių (taip pat žr. III.1.c dalį).
38. Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnio d punkte nurodytas duomenų kokybės principas yra ypač svarbus prietaikų ir sistemų sąveikumo srityje. Techninėmis specifikacijomis, kurios turi būti nustatytos kuriant sąsajas, turėtų būti užtikrintas duomenų, kurie bus gauti tarpusavyje sujungus prietaikus ir sistemas, tikslumas.
39. Atsižvelgiant į tai, kad sistemų sąveikumas palengvins duomenų bazių sujungimą ir duomenų atitikmenų nustatymą siekiant atitinkamų papildomų tikslų, EDAPP pabrėžia, kad visi sujungimai turi būti atliekami įdėmiai atsižvelgiant į tikslų ribojimo principą, išdėstytą Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnio 1 dalies b punkte. Ypač svarbu, kad ITS sistemų struktūra būtų tokia, kad nebūtų įmanoma duomenų papildomai panaudoti kitais tikslais nei tikslai, dėl kurių jie buvo surinkti. Į sistemą turi būti integruotos atitinkamos saugumo priemonės, kad būtų užkirstas kelias netinkamam duomenų naudojimui, neleistinam jų atskleidimui ar prieigai prie duomenų, taip pat šalutiniam prietaisų poveikiui. Pavyzdžiui, reikėtų įdiegti pakankamas apsaugos priemones, kad nešiojamaisiais prietaisais negalėtų pasinaudoti leidimo neturinčios trečiosios šalys ir jie nebūtų panaudoti siekiant nustatyti asmenų tapatybę ar juos susekti siekiant kitų, nei numatyti sistemoje, tikslų.
40. Atsižvelgiant į tarpusavio sujungimo teisėtumą reikės įvertinti kiekvienu atveju atskirai, atsižvelgiant į per sistemas

teikiamų duomenų bei duomenų, kuriais per sistemas keičiamasi, pobūdį ir tikslus, kuriais juos iš pradžių buvo pirma ketinama panaudoti.

III.1.c Duomenų saugumas

41. Asmens duomenų saugumas yra esminis ITS diegimo elementas. EDAPP palankiai vertina tai, kad saugumas yra aiškiai nurodytas veiksmų plane ir pasiūlyme dėl direktyvos. Nuostatos dėl saugumo turėtų būti numatomos taikyti ne tik ITS prietaiso funkcionavimo metu (transporto priemonėje sumontuotoje sistemoje ir susisiekimo transporto protokole), bet ir atskirai nuo prietaiso veikimo – duomenų bazėse, kurioje duomenys yra apdorojami ir (arba) saugomi. Visiems tvarkymo etapams turėtų būti nustatyti tinkami techniniai, administraciniai ir organizaciniai reikalavimai, kad būtų užtikrintas deramas saugumo lygis pagal Direktyvos 95/46/EB 16 ir 17 straipsnius (bei, kai tinkama, Direktyvos 95/46/EB 4 ir 5 straipsnius).
42. Tinkamų saugumo priemonių nustatymas turėtų būti atliekamas tik atidžiai įvertinus konkrečius tikslus, kuriais ITS bus naudojamos, ir tvarkymo būdus. Šiuo požiūriu EDAPP rekomenduoja, kad poveikio privatumui ir duomenų apsaugai įvertinimas būtų atliekamas atsižvelgiant į konkrečius sektorius ir (arba) naudojimo tikslus (pvz., su saugumu susijusios ITS sistemos, krovinių valdymo sistemos ir t. t.). Poveikio privatumui ir duomenų apsaugai įvertinimo atlikimas ir geriausių turimų metodų privatumo ir duomenų apsaugos srityje naudojimas padės nustatyti konkrečiam atliekamam apdorojimui tinkamiausias saugumo priemones.

III.2. Papildomi duomenų apsaugos ir privatumo aspektai teikiant ITS paslaugas

43. Siekiant užkirsti kelią neatitikimams diegiant ITS paslaugas, būtina ES lygiu papildomai derinti ITS paslaugų diegimo būdus. Šioje srityje EDAPP norėtų pažymėti du klausimus, kuriuos greičiausiai reikės papildomai apvarstyti privatumo ir duomenų apsaugos požiūriu:
 - Tam, kad teikiant buvimo vietos nustatymo funkcijomis pagrįstas viešąsias ir komercines paslaugas būtų galima naudoti buvimo vietos nustatymo įrankius, reikia įgyventi papildomas apsaugos priemones. Šiuo atžvilgiu ypatingą dėmesį reikėtų skirti tam, ar ITS buvimo vietos nustatymu pagrįstos paslaugos yra naudojamos asmeniniais, ar darbo tikslais, ir kokią poveikį tokia sistema gali padaryti darbo tikslais transporto priemonę naudojančioms asmenims.
 - Ypač svarbu integruotose sistemose tai, kad būtų aiškiai nustatytos diegiant ITS dalyvaujančių įvairių šalių funkcijos ir pareigos.

⁽²¹⁾ Žr. 15 išnašą.

⁽²²⁾ Taip pat žr. EDAPP pastabas dėl Komisijos komunikato dėl Europos duomenų bazių sąveikos, Briuselis, 2006 m. kovo 10 d. http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Comments/2006/06-03-10_Interoperability_EN.pdf

III.2.a *Buvimo vietos nustatymo priemonių naudojimo teikiant buvimo vietos nustatymu pagrįstas ITS paslaugas apsaugos priemonės*

44. ITS diegimas prisidės prie „buvimo vietos nustatymo ir sekimo“ prietaikų kūrimo ir leis diegti buvimo vietos nustatymu pagrįstas komercines ir viešąsias paslaugas. Tokios paslaugos bus paremtos tokių technologijų, kaip palydovinės navigacijos ir radijo dažninio atpažinimo žymenų⁽²³⁾ naudojimu. Navigacijos, buvimo vietos nustatymo ir stebėjimo sistemos yra skirtos naudoti įvairiems tikslams, pavyzdžiui, nuotoliniu būdu stebėti transporto priemones ir krovinius reiso metu (pvz., pavojingų prekių ir gyvų gyvūnų transportavimo tikslais), išrašyti transporto priemonėms sąskaitas pagal įvairius parametrus, įskaitant nuvažiuotą atstumą ir paros laiką (pvz., kelių apmokestinimas, elektroninės mokesčių už kelius rinkimo sistemos) ir vykdyti vairuotojų stebėseną nuostatų vykdymo užtikrinimo tikslais, pavyzdžiui, tikrinant vairavimo laiką (naudojant skaitmeninius tachografus) ir taikant nuobaudas (pasitelkiant elektroninį transporto priemonių identifikavimą).
45. Privatumo požiūriu buvimo vietos nustatymo technologijų panaudojimas yra ypač susijęs su kišimusi į asmens erdvę, nes jis sudaro galimybes nustatyti vairuotojų buvimo vietą ir surinkti daug įvairių duomenų, susijusių su jų vairavimo įpročiais. Kaip pabrėžė 29 straipsnio darbo grupė⁽²⁴⁾, duomenų apie buvimo vietą tvarkymas yra ypač jautrus klausimas, susijęs su pagrindiniu laisvės keliauti anonimiškai klausimu, ir dėl jo būtina įgyvendinti konkrečias apsaugos priemones, kad būtų užkirstas kelias asmenų stebėjimui ir duomenų netinkamam panaudojimui.
46. EDAPP pabrėžia, kad buvimo vietos nustatymo įrankių panaudojimas turi būti teisėtas, t. y. pagrįstas tinkamais teisiniais pagrindais, turi būti taikomas aiškiai nustatytais ir teisėtais tikslais ir proporcingas siekiamų tikslų atžvilgiu. Duomenų tvarkymo teisėtumas labai priklausys nuo to, kaip ir kokiais tikslais bus naudojami buvimo vietos nustatymo įrankiai. Nuomonėje dėl eCall 29 straipsnio darbo grupė pabrėžė, kad „duomenų apsaugos atžvilgiu būtų nepriimtina, jei šie prietaisai būtų nuolatos prijungti prie ryšių tinklo, o transporto priemonės būtų nuolatos stebimos siekiant prireikus įjungti eCall įrenginius“⁽²⁵⁾. Todėl svarbu papildomai patikslinti konkrečias sąlygas, kurioms esant bus nustatoma transporto priemonės buvimo vieta, ir šių veiksmų poveikį naudotojui. Bet kuriuo atveju buvimo vietos nustatymo prietaisų naudojimas turi būti pagrįstas teisėtu poreikiu (pvz., stebėti prekių transportavimą) ir griežtai apribotas leidžiant tik tuos veiksmus,
- kurie būtini tam tikslui pasiekti. Todėl svarbu tiksliai apibrėžti, kurie buvimo vietos duomenys yra renkami, kur ir kiek jie saugomi, kokiais tikslais jais keičiamasi, ir imtis visų reikiamų priemonių, kad būtų išvengta netinkamo ar piktavališko duomenų panaudojimo.
47. Be to, buvimo vietos nustatymo duomenų, susijusių su viešųjų ryšių tinklų arba viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų naudotojais, tvarkymas griežtai reglamentuojamas Direktyvos 2002/58/EB 9 straipsnyje. Pažymėtina, kad jame reikalaujama, kad buvimo vietos nustatymo duomenų tvarkymas laikantis anonimiškumo principo, arba gavus naudotojo sutikimą suteikus jam atitinkamą informaciją. Tai reiškia, kad prieš naudotojams sutinkant, kad būtų naudojamas buvimo vietos nustatymo įrankis, jiems turi būti suteikta atitinkama informacija, įskaitant dėl tvarkomų buvimo vietos nustatymo duomenų tipo, tvarkymo tikslų ir trukmės, ir ar duomenys bus perduoti trečiajai šaliai siekiant suteikti pridėtinės vertės paslaugas. Turi būti nustatytas paprastas būdas naudotojams be papildomo mokesčio laikinai atsisakyti kiekvieno prisijungimo prie tinklo atveju vykdomo buvimo vietos nustatymo duomenų tvarkymo arba visų siunčiamų pranešimų duomenų tvarkymo. Buvimo vietos nustatymo duomenų apdorojimas turėtų būti vykdomas tik asmenų, tiesiogiai pavaldžių viešųjų ryšių tinklo paslaugų arba viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjui arba trečiajai šaliai, teikiančiai pridėtinės vertės paslaugas.
48. Papildomos apsaugos priemonės turėtų būti patvirtintos, kai renkami darbo tikslais naudojamų transporto priemonių buvimo vietos nustatymo duomenys, kad vietos nustatymo technologija nebūtų naudojama netinkamos darbuotojų stebėsenos tikslais. Bet kuriuo atveju, duomenų tvarkymas turėtų apimti tik buvimo vietos nustatymo duomenis, surinktus darbo metu – todėl darbuotojams turėtų būti suteikta galimybė išjungti buvimo vietos nustatymo funkciją ne darbo metu ir (arba) transporto priemonę naudojant asmeniniais tikslais.
49. Esama rizikos, kad trečiosios šalys (pavyzdžiui, draudimo bendrovės, darbdaviai ir teisėsaugos institucijos) pareikalas suteikti prieigą prie duomenų, surinktų taikant navigacijos ir buvimo vietos nustatymo sistemas siekiant teisėtų ir specifinių tikslų (pavyzdžiui, prekių buvimo vietos nustatymo, mokėjimo už kelius elektroniniu būdu ir t. t.), kad šiuos duomenis galėtų panaudoti antriniais tikslais, pavyzdžiui, patikrinti vairavimo ir poilsui skirtą laiką arba nustatyti, ar laikomasi kelių eismo taisyklių ir siekiant skirti baudas. Iš esmės prieiga prie duomenų siekiant antrinių tikslų nėra leidžiama, jeigu šia prieiga siekiama tikslų, kurie nesuderinami su tais, dėl kurių duomenys buvo surinkti. Prieiga gali būti suteikiama tik leidžiant nukrypti nuo šio principo, jeigu tokios prieigos sąlygos atitinka griežtus reikalavimus, nustatytus Direktyvos 95/46/EB 13 straipsnyje. Todėl prieiga prie buvimo vietos nustatymo duomenų trečiosioms šalims turėtų būti suteikiama tik laikantis teisės aktų ir skaidrumo, remiantis teisine priemone, kuria nustatomos prieigos prie duomenų

⁽²³⁾ Žr. dėl radijo dažninio atpažinimo kylančius privatumo ir duomenų apsaugos klausimus, išdėstytus Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonėje apie Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Radijo dažnių atpažinimas (RDA) Europoje: politikos sistemos formavimo veiksmai“ COM(2007) 96, OL C 101, 2008 4 23, p. 1. http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2007/07-12-20_RFID_EN.pdf

⁽²⁴⁾ 29 straipsnio darbo grupė, Nuomonė dėl duomenų apie buvimo vietą naudojimo siekiant teikti pridėtinės vertės paslaugas, Darbo dokumentas 115, 2005 m. lapkričio mėn. http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2005/wp115_en.pdf

⁽²⁵⁾ Žr. 10 išnašoje nurodyto Darbo dokumento 125 dėl eCall p. 5.

siekiant specialių tikslų atitinkamos procedūros ir būdai, ir kuria asmenims suteikiamos atitinkamos apsaugos priemonės dėl papildomų tikslų, kuriais gali būti naudojami jų duomenys.

III.2.b *Su ITS susijusių subjektų funkcijos ir pareigos*

50. Dar neaišku, kas bus duomenų valdytojas kiekvienoje tvarkymo dalyje. Daugeliu atvejų ITS paslaugų teikėjas greičiausiai bus duomenų valdytojas, duomenis valdys arba vienas pats, kai tvarkomi asmens duomenys, susiję su jo ITS paslaugų teikimu, arba bendradarbiaudamas, kai tvarkymas vyksta kartu su kitais duomenų valdytojais. Su ITS susiję įvairias funkcijas atliekantys operatoriai turėtų turėti savo, kaip duomenų valdytojų arba duomenų tvarkytojų, funkcijas ir pareigas, aiškiai apibrėžtas kiekvienai tvarkymo daliai (pvz., telekomunikacijų operatoriai, teikiantys ryšio paslaugas ir ITS paslaugas).
51. Šie asmenys, kurie veikia kaip duomenų valdytojai, bus atsakingi ⁽²⁶⁾ už sistemų ir paslaugų, visų pirma įgyvendinimo sistemų, kuriose „į privatumą atsižvelgta projektuojant“, atitiktį visiems duomenų apsaugos įsipareigojimams, kuriais laikomasi duomenų kokybės ir tikslų ribojimo principų ir garantuojamas tinkamas duomenų saugumo lygis, kaip nurodyta III.1 dalyje.
52. Duomenų valdytojams reikės užtikrinti, kad būtų nustatytos tinkamos apsaugos priemonės visais diegiant ITS dalyvaujančių subjektų grandinės lygiais. Tam greičiausiai reikės, kad jie nustatytų sutartines schemas su visais suinteresuotaisiais subjektais, dalyvaujančiais keičiantis duomenimis ir juos tvarkant, kuriomis turėtų būti nustatyti tinkamos duomenų apsaugos priemonės (ypač atsižvelgiant į Direktyvos 95/46/EB 16 ir 17 straipsnių ir Direktyvos 2002/58/EB 4 ir 5 straipsnių nuostatas). Pažymėtina, kad duomenų apsaugos požiūriu, nors duomenų valdytojai turi užtikrinti duomenų apsaugą visuose tvarkymo etapuose, jie tebėra atsakingi už tvarkymą ir savo atsakomybės negali paneigti sutartyje.

IV. IŠVADOS

53. EDAPP palankiai vertina Komisijos pateiktą siūlomą ITS diegimo planą, kuriuo siekiama visoje Europoje sudaryti duomenų tvarkymą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos teikti ITS paslaugas, ir kuriame duomenų apsauga yra pasiūlyta kaip esminė tinkamo ITS įdiegimo Europoje sąlyga.
54. EDAPP pažymi, kad siūloma direktyva nustatomas bendras pagrindas, kuris kelia nemažai privatumo ir duomenų

apsaugos klausimų, kuriuos reikia papildomai spręsti ES ir nacionaliniu lygiu:

- Esama rizikos, kad dėl siūlomo teisinio pagrindo aiškumo stokos ITS Europoje bus įgyvendinamos skirtingai, ir dėl to Europoje susidarys skirtingi duomenų apsaugos lygiai. EDAPP pabrėžia poreikį papildomai derinti šiuos klausimus ES lygiu, kad būtų paaiškinti likę neišspręsti klausimai (pavyzdžiui, su ITS susijusių subjektų funkcijų ir pareigų nustatymas, kurios konkrečiai ITS prietaikos ir sistemos turėtų būti integruotos transporto priemonėse, suderintų ITS paslaugų teikimo sutarčių rengimas, ITS naudojimo konkretūs tikslai ir būdai ir t. t.). Ypač svarbu nustatyti, kas bus duomenų valdytojai atliekant duomenų tvarkymą, nes jiems teks atsakomybę užtikrinti, kad privatumo ir duomenų apsaugos nuostatos būtų įgyvendintos visais tvarkymo grandinės lygiais.
- Sprendimus dėl tam tikrų tvarkymo būdų, kurie galėtų daryti didelį poveikį asmenų privatumo ir duomenų apsaugos teisėms, turėtų priimti Europos Parlamentas ir Taryba, jie neturėtų būti priimami pagal komiteto procedūrą.
- Ypač svarbu privatumą ir duomenų apsaugą užtikrinti ankstyvame tvarkymo etape ir visuose tvarkymo etapuose; projektuojant ITS prietaikas ir sistemas reikėtų skatinti laikytis „į privatumą atsižvelgta projektuojant“ principo, jis turėtų būti įtrauktas į standartus, geriausią praktiką, technines specifikacijas ir sistemas.
- Visi prietaikų ir sistemų sujungimai turėtų būti atliekami tinkamai atsižvelgiant į duomenų apsaugos principus ir praktines saugumo užtikrinimo priemones.
- Atsižvelgiant į šiam etape dar neišsklaidytas abejones dėl ITS diegimo būdų, EDAPP visų pirma palankiai vertina Komisijos komunikate pateiktą iniciatyvą, kad iki 2011 m. būtų atliktas privatumo aspekto įvertinimas. Taip pat jis primygtinai siūlo nustatyti, kad poveikio privatumui ir duomenų apsaugai įvertinimai būtų atliekami konkrečiuose sektoriuose ir (arba) atsižvelgiant į konkrečius naudojimo tikslus, kad būtų nustatomos tinkamos saugumo priemonės ir kad ITS būtų parengti geriausi turimi metodai privatumo, duomenų apsaugos ir saugumo srityse.
- Be to, EDAPP pabrėžia, kad valstybės narės taip pat bus atsakingos už direktyvos įgyvendinimą reikiamu būdu, kad ITS operatoriai galėtų įdiegti sistemas ir paslaugas, kuriomis būtų užtikrintas atitinkamas duomenų apsaugos lygis visoje Europoje.

⁽²⁶⁾ Žr. 13 išnašą.

- ITS paslaugas teikiantys duomenų valdytojai turėtų įgyvendinti atitinkamas apsaugos priemones, kad naudojant buvimo vietos nustatymo technologijas, pavyzdžiui, palydovinę navigaciją ir radijo dažninio atpažinimo žymenis, nebūtų kišamasi į asmenų, vien asmeniniams ar darbo tikslams naudojančių transporto priemones, privatumą. Tam greičiausiai reikės riboti duomenų tvarkymą jį taikant tik duomenims, kurie būtini tam tikslui, užtikrinant, kad į sistemas būtų integruotos tinkamos saugumo priemonės, kad buvimo vietos nustatymo duomenys nebūtų atskleidžiami leidimo susipažinti neturintiems gavėjams, ir suteikiant naudotojams būdą išjungti buvimo vietos nustatymo prietaisą / funkciją.
55. EDAPP rekomenduoja iš dalies pakeisti pasiūlymo 6 straipsnį pagal Direktyvą 5/46/EB ir išdėstyti jį taip:
- Reikėtų skatinti naudoti kuo mažiau duomenų, kai duomenys tvarkomi naudojant ITS. Šiuo požiūriu rekomenduojama iš dalies pakeisti pasiūlymo 6 straipsnio 1 dalies b punktą ir išdėstyti jį taip: „Asmens duomenys tvarkomi tik tais atvejais, jeigu tai būtina siekiant specialaus tikslo, dėl kurio naudojamos ITS, ir laikantis atitinkamo teisinio pagrindo“.
- Svarbu, kad naudojant sąveikias sistemas tvarkomi asmens duomenys nebūtų naudojami siekiant papildomų tikslų, neatitinkančių tų, kuriems jie buvo surinkti. Todėl rekomenduojama 6 straipsnio 2 dalį pakeisti taip: „ir jų negalima naudoti kitais tikslais, nei tais, dėl kurių jie buvo surinkti, taip pat jų negalima naudoti su pastaraisiais tikslais nesuderinamu būdu.“
- Jis rekomenduoja pasiūlymo 6 straipsnyje įrašyti aiškia nuorodą į principą „į privatumą atsižvelgta projektuojant“ dėl ITS prietaikų ir sistemų projektavimo. Be to, EDAPP rekomenduoja 29 straipsnio darbo grupei ir EDAPP pranešti apie tolesnius veiksmus dėl šio klausimo, atliekamus taikant komiteto procedūrą, ir dėl jų konsultuotis.
56. EDAPP taip pat rekomenduoja, kad pasiūlymo konstatuojamosiose dalyse būtų pateikta nuoroda į šias konsultacijas.
57. Atsižvelgdamas į pirmiau išdėstytas aplinkybes, EDAPP rekomenduoja į iniciatyvas, susijusias su ITS diegimu, konsultuojantis pakankamai ankstyvame etape prieš parengiant atitinkamas priemones įtraukti duomenų apsaugos institucijas, visų pirma pasitelkiant 29 straipsnio darbo grupę ir EDAPP.

Priimta Briuselyje 2009 m. liepos 22 d.

Peter HUSTINX

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas